

ב' אחיות יבמות שנפלו לפני יבם אחד

רב: (חלץ לשתיהן הותרו), מתה ראשונה מותר בשנייה, ואין צריך לומר מתה שנייה שמותר בראשונה. **הטעם:** דהויא יבמה שהותרה ונאסרה, וחזרה והותרה: תחזור להיתירה הראשון!

רבי יוחנן: מתה שנייה מותר בראשונה, אבל מתה ראשונה אסור בשנייה. **הטעם:** כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה, הרי זו כאשת אח שיש לה בנים ואסורה!

ורב? דוקא באיסור אחות אשה דאורייתא [צריכה שתהא מותרת משעת נפילה], אבל הכא זיקה דרבנן היא.

איתיביה ר' יוסי בר חנינא לרבי יוחנן:

ארבעה אחין ב' מהם נשואים ב' אחיות, ומתו הנשואין את האחיות, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. ואמאי יחלוץ אחד לשנייה, והראשונה תהא יבמה שהותרה ונאסרה, וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון? א"ל: אחיות, איני יודע מי שנאן!

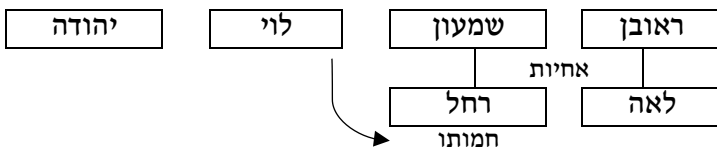
- ולימא ליה מאי חולצות נמי דקתני, חולצת חדא?
 - חולצות קתני!
- ולימא ליה מאי חולצות חולצות דעלמא?
 - הרי אלו קתני!
- ולימא דחליץ ליה לראשונה ברישא?
 - חולצות לכתחלה קתני!
- ולימא ליה גזירה דלמא קדים וחליץ לראשונה ברישא?
 - ולא מתייבמות קתני, דליכא דין יבום הכא כלל!
- ולימא ליה גזירה שמא ימות ואסור לבטל מצות יבמין?
 - ר' יוחנן למיתה לא חייש!
- ולימא ליה רבי אלעזר היא, דאמר כיון שעמדה עליו שעה אחת באיסור נאסרה עליו עולמית?
 - מדסיפא ר' אלעזר, רישא לאו רבי אלעזר!
- ונימא להו דנפול בבת אחת, ורבי יוסי הגלילי היא דאמר אפשר לצמצם?
 - לא סתם לן תנא כר' יוסי הגלילי!
- ולימא ליה בדלא ידעינן הי נפול ברישא?
 - אי הכי, היינו דקתני קדמו וכנסו יוציאו? בשלמא ראשונה אמרינן ליה מאן שריא לך, אלא שניה אמר אנא ראשונה מייבם!
- היינו דקאמר ליה אחיות איני יודע מי שנאן!

עוד קושיא לרבי יוחנן:

מתני': היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתייהן.

ס"ד דנפלה חמותו (רחל) תחלה, ואמאי ליקו חתן (לוי) לייבם הך דאינה חמותו (לאה) ברישא, ותהוי חמותו (רחל) לגבי אידך (יהודה) כיבמה שהותרה ונאסרה, וחזרה והותרה, תחזור להיתירה הראשון (וקשיא לר' יוחנן)?

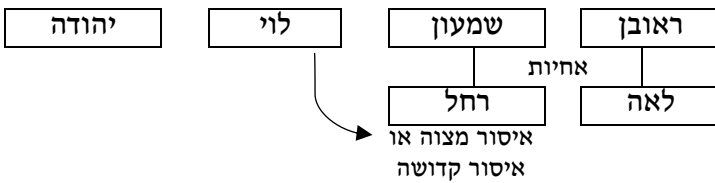
א"ר פפא כגון דנפלה הך דאינה חמותו (לאה) ברישא!

הא תנינא חדא זימנא: אחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת?
צריכא: דאי אשמועינן התם משום דליכא למיגזר משום שני, אבל הכא דאיכא למיגזר משום שני אימא לא, ואי אשמועינן הכא משום דאיכא שני דקא מוכת, אבל התם דליכא שני אימא לא, צריכא.

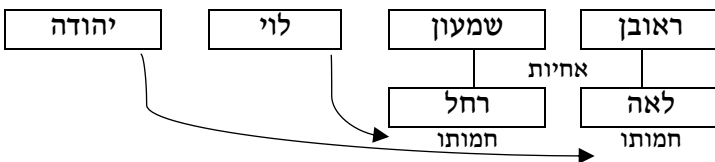
מתני': היתה אחת מהן אסורה על האחד איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה והשני אסור בשתייהן.

הא נמי תנינא: "איסור מצוה ואיסור קדושה, חולצת ולא מתייבמת"?
התם איסור מצוה לחודה, הכא איסור מצוה ואחותה, ס"ד אמנא ליקום איסור מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם, קמ"ל.

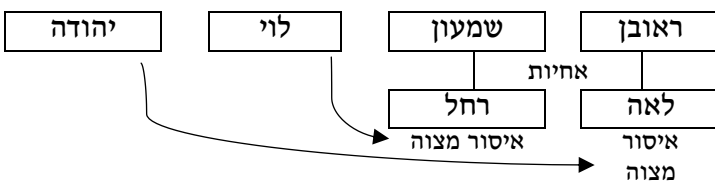
מתני': איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת.

ותתייבם? כיון דמדאורייתא רמיא קמיה, קא פגע באחות זקוקתו? סד"א משום מצוה עבוד רבנן [שתתקיים מצות יבום, ולא העמידו איסור זיקה שהוא מדבריהם לאסור את אחותה] קמ"ל:

הא תו ל"ל: היינו הך [רישא דמתני'] מה לי לחד מה לי לתרי?
צריכא: דאי אשמועינן התם משום דאיכא שני דמוכח, אבל הכא דליכא שני דקא מוכח אימא לא, ואי אשמועינן הכא, אדרבה תרווייהו מוכחי אהדדי, אבל אידך לא, צריכא.

מתני': היתה אחת מהן אסורה על זה איסור ערוה והשניה אסורה על זה איסור ערוה: האסורה לזה מותרת לזה, והאסורה לזה מותרת לזה.

זו היא למעוטי איסור מצוה לזה ואיסור מצוה לזה.

הא תו ל"ל: היינו הך [ששנינו איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא מתייבמת] מה לי לחד מה לי לתרי?
מהו דתימא כי לא אמרינן אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה היכא דאיכא למיגזר משום שני, אבל

מתני': וזו היא שאמרו אחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת.

היכא דליכא למיגזר משום שני, אימא להאי אוקימנא איסור מצוה במקום איסור ערוה ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה ולייבמו, קמ"ל.

